

[Ivar Nørgaard.]

lidt om, hvad der foregår, vi må gætte os til det. Den statistik, vi har, er alt for generel, og hvis dette forslag bliver vedtaget, vil vi i løbet af kort tid derefter få virkelig oplysning om, hvad markedet består i.

Flere af ordførerne var inde på vanskeligheden ved at anvende § 3, og vi, der har stillet forslaget, er enige med ordførerne om, at det er ikke nogen let sag at finde en koncis definition på, hvad der skal forstås ved urimelig rente, og dermed, hvad der kan betragtes som åger, men jeg kan ikke give hr. Poul Dam ret i, at det ikke vil være fornuftigt i denne sag at bruge folk fra det organiserede pengemarked til at bedømme, om der foreligger det ene eller det andet. Jeg synes, hr. Poul Dam blandede to ting sammen, nemlig spørgsmålet om almindeligt renteniveau og rentepolitik på den ene side og så differentieringen i rentesatserne, når der gives et bestemt renteniveau. Jeg kan da godt være enig med hr. Poul Dam i, at man kunne ønske sig en anden generel penge- og rentepolitik. Det er bare ikke noget, som en sådan lov om udlån mod pant i fast ejendom kan øve indflydelse på. Det, vi ønsker i denne forbindelse, er to ting, nemlig at skabe forbindelse med det forslag, vi just har vedtaget om obligationerne, og så at sikre en gennemlysning og hindre urimeligheder. Men urimelighederne må altid måles ud fra det niveau, der nu engang eksisterer som det gennemsnitlige eller det normale, og derfor må det være rigtigt, at det er bank- og sparekassefolk og fondsbørsvekslerere, som vurderer, om de betingelser, der foreligger, ligger uden for de på det givne tidspunkt normale. Jeg tror oven i købet, at grunden til, at man har opgivet at praktisere tidligere ågerparagraffer, er, at man ligesom har forsøgt at presse noget konkret ind i dem, noget, der skulle gælde til alle tider, men vi kan netop ikke definere en rente som urimelig høj til alle tider. Hvis vi gjorde det, ville vi kunne anklage alle i dag for at drive åger, og det ville jo være meningsløst. I den type af samfund, vi lever i, må vi acceptere renten som en pris, der er bestemt af efterspørgsel og udbud, men vi må ønske, at den bliver bestemt af efterspørgsel og udbud på det organiserede marked og inden for de grænser, vi selv har fastlagt lovgivningsmæssigt. Der vil stadig være

afvigelser, nogle gange i det grå og i det mørke, andre gange helt åbenlyst, men sådan at folk ikke kan gennemskue det; det er det, vi må have fat på, og det mener jeg at de nævnte folk vil være gode til at udtale sig om.

Hr. Niels Helveg Petersen nævnte, at der ikke blev sagt noget om, hvad det var for en undersøgelse, der skulle finde sted på tinglysningskontoret, og flere af ordførerne har været inde på, at det måske kunne blive administrativt besværligt at finde frem til en ordning, der sikrede en tilstrækkelig kontrol. Hr. Poul Dam nævnte, at man måske kunne gå så vidt, at man lavede standardformularer i stedet for skemaer, der skulle udfyldes. Jeg kan godt røbe her, at forslagsstillerne har forsøgt at udfærdige et skema, som vi overvejede at vedlægge lovforslaget, vi har altså konceptet til et sådant skema, men vi afstod fra at trykke det, netop fordi vi var klar over, at der kunne være en række juridiske problemer, som vi ikke havde taget fuldt hensyn til. Vi ønsker at få dette skema prøvet, og vi håber, at justitsministeren vil lade juristerne i justitsministeriet se på det forslag, vi allerede har udarbejdet. Nu har vi jo formuleret vort forslag sådan, at vi beder justitsministeren om at udarbejde skemaet, men vi vil altså meget gerne komme med vores forslag og have det bedømt.

Så var hr. Poul Dam inde på spørgsmålet, om det ikke var rimeligt nu også i denne lov at fastlægge en egentlig begrænsning af gældsætningen gennem fastsættelse af lånegrænser. Det kunne godt være fristende i en sådan lov både at have bestemmelser om løbetider og om en eller anden begrænsning i forhold til pantets værdi. Vanskeligheden ligger imidlertid deri, at der ikke er knyttet vurderingsmyndigheder til omsætningen med pantebreve, på samme måde som der er knyttet vurderingsmyndigheder til omsætningen med obligationer. Kreditforeningerne har jo knyttet til sig en stor stab af vurderingsfolk, mens handelen med pantebreve ikke er nær så organiseret og heller ikke på samme måde betjener sig af uddannede folk eller folk med erfaring i dette. Derfor kan det nok være svært, hvis man overhovedet går ind på hr. Poul Dams tanke, at finde en metode, hvorefter man ville kunne praktisere en bestemt lånegrænse,